

Naturfibrerna: Våra ekologiska skatter

Naturligt och inhemskt

Människan har genom tiderna använt fibrer från sin omgivning för olika ändamål. I vår folktradition finns många exempel på produkter som är tillverkade av naturfibrer.

Naturfibrer har en betydelsefull roll i att hålla vår miljö livskraftig nu och i framtiden. Fiberproduktion orsakar mindre utsläpp än bomull och konstfiber och lämpar sig väl för att öka diversiteten i jordbruket. Fiberväxterna förbättrar jordmånen i växtföljden, och kan produceras i områden som inte passar för spannmålsodling. Fåren vårdar landskapet och gödslar jordmånen.

Naturfiberprodukterna är ekologiskt lyx: de är hållbara, andas och värmer, och avger inga mikroplaster.

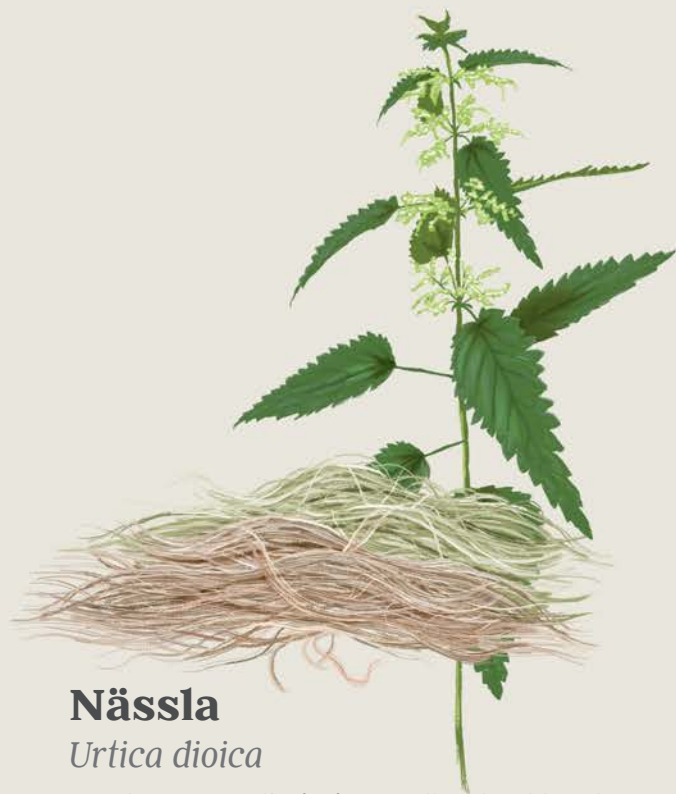
**Bekanta dig med
de inhemska naturfibrerna
och bli förälskad!**

Hampa

Cannabis sativa

Den långa, starka fibern från hampan har traditionellt använts främst i segel och rep, tack vare sin fukttålighet. På senaste tiden har användningen av fiberhampa i kompositter och i ekologiskt byggande ökat kraftigt, liksom användningen i kläder och hemtextilier, på samma sätt som lin.

Fiberhampan växer snabbt och kan bli tre-fyra meter hög. Växten binder kol i jordmånen, både med hjälp av biomassan ovanjord och sitt kraftiga rotsystem under jorden. Tack vare sina jordförbättrande egenskaper är den värdefull i växtföljden på ett jordbruk.

Nässla

Urtica dioica

Nässlan växer vilt på våra nordliga breddgrader, men har också odlats i flera hundra år. Fibrerna används på samma sätt som lin och hampa. Textilier av nässla har varit högt uppskattade - och kallats för Nordens silke. Nuförtiden är produktionen av nässla liten i Europa, men i Asien är användningen av lokala sorter vanlig i textilier.

I och med att metoderna för beredning av fibrer utvecklas, har intresset för det lätta, men starka näselfibret vaknat igen. Nässlan är en mångsidig odlingsväxt, som förutom fiber ger bladmassa som kan användas som livsmedel och färgämne. Den fleråriga växten växer snabbt och är inte kräsen när det gäller växtplats.

Ull

Ullen är ett supermaterial: den är fukt- och smutsavstötande, isolerande och luftgenomtränglig. Ullen från våra inhemska lantraser är av speciellt mjuk kvalitet, som känns bra mot huden.

I Finland är fåruppfödningen etisk och ekologisk. Fåren vårdar landskapet och jordmånen när de betar. Den inhemska ullen förädlas på ett miljövänligt sätt. De färdiga ullprodukterna kräver minimal skötsel, oftast räcker vädring i stället för tvätt. Produkterna är också lätta att lappa, och kan komposteras när de är slutanvända.

Uppskattningen av finländsk ull har ökat under de senaste åren. Nya användningsområden för all sorts ull, både finare och strävare, utvecklas hela tiden.

Kaveldun

Typhaceae

Att odla kaveldun på tidigare dikade torvmarker har många miljöfördelar. Eftersom växten trivs på våtmarker, kan man höja grundvattennivån, vilket gör att koldioxidutsläppen från torvens nedbrytning minskar. Kaveldun tar även upp näringsämnen från miljön. Man kan använda kaveldun till exempel till textilfiber och fyllning, som byggnadsmaterial, odlingsunderlag, mat och foder.

Lin

Linum usitatissimum

Lin är en av de äldsta odlingsväxterna i världen. I Finland upptäcktes den redan på järnåldern. Linfibret är slitstarkt, luftgenomträngligt och jämnar ut temperaturen. Av lin har man tillverkat allt från de finaste damastdukarna till vardagskläder av blångarn. Lin har också använts som isolering i stockhus.

Nuförtiden har linet en viktig och växande roll som textilfiber, både i kläder och hemtextilier. Användningen ökar även i tekniska ändamål, för att ersätta syntetiska material.

Odlingen kräver väldigt lite vatten, gödselmedel eller bekämpningsmedel. I växtföljden har linet en positiv effekt på jordmånen.